

Themadienst over Genesis 1: Hoe is het leven ontstaan?

Orde van dienst:

Welkom en inleiding.
Votum en zegengroet
Psalm 104: 1, 7
Gebed
Lezen: Genesis 1.
Zingen: GK 149: Zie ik sterren aan de hemel staan.
Preek
Belijdenis: met woorden en muziek van Sela
Gebed
Collecten
Nieuw Liedboek 978
Zegen

Inleiding voor de dienst:

Verwondering: waar komt dit allemaal vandaan?

Voor het lezen van Genesis 1:

We gaan dit hoofdstuk lezen.

Maar wat lezen we eigenlijk? Een gedicht, poëzie? Of geschiedenis? Of een wetenschappelijk verslag? Moet je alles letterlijk nemen? Zoals de dagen?

Nou, het is geen poëzie.

Het is ook geen wetenschappelijk verslag of een stuk voor in de krant.

Het is geschiedenis. Zo staat dat er ook "Dit is de geschiedenis van hemel en aarde".

Maar het is wel een beschrijving voor de mensen van toen.

Preek:

We mogen vrij spreken over de wetenschap.

Want de wetenschap onderzoekt de schepping van God.

Voor mij is wetenschap daarom nooit een probleem geweest.

Integendeel: hoe meer ik de menselijke cel leer kennen, het DNA, de grootsheid van het heelal, hoe meer bewondering ik krijg voor de Schepper.

Zonder woorden vertelt de schepping uitbundig veel over God.

Dia

Zoals Paulus al schreef: *"Met mijn verstand mag ik zien dat er een God moet bestaan en dat hij wel enorm groot moet zijn en wijs."*

Als Hij dit allemaal gemaakt heeft.....!!!

We mogen ook vrij nadenken en spreken over de Bijbel.

De Bijbel vertelt met veel woorden over dezelfde God. De God die het leven schiep.

De hemel en de aarde. En die daarom ook de macht heeft om zijn schepping te verlossen. Nieuw te maken.

Het lezen van Genesis 1 heeft misschien wel meer te maken met onze toekomst, dan met ons verleden.

Ik las een mooi citaat over de verhouding geloof en wetenschap:

Dia

"Wetenschap is een onzeker weten van de dingen die je begrijpt, geloof is een zeker weten van dingen, die je niet begrijpt".

Het probleem zit niet in de wetenschap of in de Bijbel.
Het zit vooral in mensen, die die wetenschap bedrijven. Of die die Bijbel lezen.
Mensen, die conclusies trekken.
Mensen, die niet altijd doorhebben, dat wetenschap grenzen heeft.
Of mensen, die hun redenen kunnen hebben of verzinnen om niet in God te hoeven geloven.
Of mensen, die denken, dat zij God in hun zak hebben zitten en dus precies kunnen vertellen hoe God alles heeft geschapen.
Het probleem, de begrensdheid, zit in ons.
En dan vooral, dat we onze eigen begrensdheid of onwil niet altijd doorhebben.
Dat maakt de gesprekken vaak zo fel.

Dat is ook het moeilijke van het gesprek over evolutie en schepping.
We maken een probleem van de schepping.
Terwijl de schepping juist de oplossing wil zijn.
Laten we eens luisteren naar wat de Schepper zelf ons vertelt.
Misschien is de diepste vraag niet of God de Schepper is. Maar of we wel **willen** dat Hij de Schepper is.

1. Juweel.

Genesis betekent "oorsprong, geboorte".
Als je Genesis gaat lezen, verwacht je dus iets te lezen over het ontstaan van de wereld.
Terecht.
Maar als je met westerse ogen leest, met de ogen van een zoekende wetenschapper van de 21^e eeuw, dan word je teleurgesteld. Want je leest niets over een oerknal, over DNA en mutaties. Over de deeltjes in het atoom of over fossielen en dinosauriërs of over miljarden jaren.

Er staat, dat God zegt: "Er moet licht komen".
En wij vragen meteen: hoe kan er licht zijn, als er nog geen zon en sterren zijn?
Wat weet de Bijbel eigenlijk van licht?
Moderne vragen.
Misschien, dat als de Bijbel in onze tijd en cultuur was geschreven, dat er dan wel meer antwoorden op onze vragen waren beschreven.

Maar de Bijbel is niet in onze tijd en cultuur geschreven.
Genesis is duizenden jaren geleden geschreven voor mensen met heel andere vragen. Hún vragen.
En nu is het de kunst om welwillend te lezen en je af te vragen: welke boodschap heeft God aan de mensen in die tijd willen geven in Genesis 1? En wat is, als ik zo met die mensen meelees, dan voor ons de boodschap?
In onze eeuw vol wetenschap en ontdekkingen.

Het eerste vers is meteen het belangrijkste: "In het begin schiep God de hemel en de aarde".
En met "hemel en aarde" bedoelt de bijbel altijd "alles wat je ziet, alles wat bestaat".
De kosmos.
Alleen dat al.
Aan het begin staat geen kwade macht. Geen donkere, onbetrouwbare genius.

Geen goede en slechte godheid, die voortdurend met elkaar strijden.

Niet de donkere god Assur of Baäl of de wrede Kamos.

Nee, het is God.

De God, die een paradijs gaat scheppen. Die zijn volk verlost uit slavernij. Die straks zijn eigen zoon gaat geven om een wereld te verlossen uit de chaos van zonden en pijn.

Die God.

Dit eerste vers is een klarenstoot: "Dit is jullie God! Luister naar wat ik vertel over hem!".

Dan gaat het verder: "De aarde die Hij schiep, was nog woest en doods en er lag duisternis over de oervloed".

Het was nog een chaos. Onbewoonbaar.

Soms zie je hoe in een wijk oude flats worden afgebroken. Maandenlang is er chaos. Herrie. Bergen steen en afvalhout. Overal plassen water.

Zo was het in dat begin: chaos. Oervloed. Duisternis.

En dus: geen leven.

Je moet beseffen, dat in die dagen woorden als 'oervloed', 'duisternis', 'doods' heel bedreigend waren voor de mensen.

De oervloed, de oceanen, zaten in die tijd vol bedreigingen voor de mensen. Het kon er stormen. Schepen konden vergaan. Je kon erin verdrinken. Er leefden enorme vissen en zeemonsters in de zeeën.

In vers 21 gaat het dan ook over de "grote zeemonsters".

Dat zijn de "tannien".

Een woord voor grote slangen en hagedissen. Dinosauriërs zouden wij misschien zeggen.

In het boek Job gaat het daar ook over. Als God met Job door de schepping trekt.

Dan laat God ook die enorme zeemonsters zien. Zeemonsters, waar je je als mens machteloos bij voelt. Wát een dreiging!

"Maar, Job, voor mij niet. Ik speel ermee".

God heeft ze geschapen. Zo machtig is Hij. Hij beteugelt zelfs de zee!

Maar ook die duisternis was voor mensen toen enorm dreigend.

Wij kennen veel licht. Onze steden en wegen zijn vol licht. Huizen en fabrieken, neon-reclame, lantaarnpalen....

En als we in een donkere kamer komen, doen we gauw het licht aan.

We weten amper nog wat duisternis is.

Maar die mensen toen wel!

Duisternis was dreigend. Onleefbaar. Doods.

En dan zegt deze God heel eenvoudig: "Er moet licht zijn".

Zo begon het. Oervloed. Duisternis. Chaos.

Maar, kijk, boven al die dreigende doodse duisternis van de oervloed, zweeft de Geest van God. Als een kundig architect boven een kale donkere bouwwerf.

Hij gaat er iets moois van maken.

En dan vertelt Genesis 1 verder hoe de Here licht geeft en dus de duisternis verdrijft.

Hoe hij land scheidt van het dreigende water waardoor er land komt om op te leven.

Het droge land verschijnt en drijft uiteen in grote werelddelen.

Het vertelt hoe hij planten en bomen geeft om van te eten. Hij schiept dieren in honderden soorten en enorme veelkleurigheid. Hij geeft vruchtbaarheid.

En aan het einde maakt Hij de mens.
De aarde, het huis, is klaar. De mens Kan daar nu gaan wonen.
Hij schiep die mens naar zijn beeld.
Met de gaven om te denken, te kiezen, lief te hebben, te lachen, muziek te maken,
zich te verwonderen, te onderzoeken, te heersen... Die mooie mens zijn wij.

God maakt van de chaos een kosmos. Een juweel.
Zo begon het.
Dit is God!

2. Op zijn hurken:

Genesis 1 imponeert.
Tegelijk is het maar een klein venster op de enorme werkelijkheid van dat begin.
"God zei: 'er moet licht zijn' en er was licht".
Maar waar dat licht vandaan kwam en wat dat voor licht was, dat staat er niet.
Hoe heeft Hij de planten nu precies gemaakt en de dieren?
En wij hebben natuurlijk al die vragen uit onze tijd in ons achterhoofd. Vragen over
miljoenen jaren en natuurlijke selectie. Over lichtjaren en fossielen.
Maar daarover vertelt de HERE hier niets. Die vragen hadden de mensen toen
helemaal niet. Ze zouden het niet begrijpen.
Genesis 1 blijft van een ingehouden eenvoud.
Zelfs kinderen kunnen het lezen en begrijpen.
Calvijn zei dat al zo mooi: God is zo oneindig groot, dat Hij zich in zijn openbaring
aan de mens aanpast. Hij gaat op zijn hurken zitten.
Aan zijn volk Israel vertelt hij het zoals we lezen in Genesis 1.

Dat wil niet zeggen, dat Genesis 1 dus maar een verhaaltje is. Voor primitieve
mensen en voor kinderen.
Nee, er zit een diepe boodschap in voor mensen van alle tijden.

Dat geldt al voor mensen in de tijd van Mozes.
Die kwamen uit een land, waar de zon werd aanbeden. De god Ra.
Elke morgen kwam Ra verzegend boven de horizon. Dood en leven had hij in zijn
hand. De Egyptenaren kropen voor Ra.
Maar in Genesis staat, dat niet de zon god is of de sterren, maar dat God de zon
geschapen heeft en dan ook nog maar pas op de vierde dag.
Gods licht straalde al ver voordat er een zon was.

Of mensen in de tijd van Paulus. Grieken, die op de stof, op de materie neerkeken.
Die alleen maar oog hadden voor de ziel en het hogere. En er waren zelfs asceten,
die zich van eten en drinken en liefde onthielden, omdat dat slecht zou zijn. Alleen
maar materie.
Maar Genesis leert, dat alles wat God geschapen heeft goed is en dat je daarvan
mag genieten.

Of de mensen in onze tijd: in onze tijd lijkt het juist vooral om genieten te gaan. Om
materie. Om bezit. Om geld. Om mooie huizen en kleren. Om genieten.
Tegen ons zegt Genesis 1: je mag genieten, maar denk niet, dat dat het enige is! Er
is een God, die dat allemaal gemaakt heeft! Zoek Hem en leef!

Genesis 1 gaat over een God, die met veel liefde een paradijs voor de mens schiep. Die met die mens wandelde in de avondkoelte. Die Adam een vrouw gaf. Toen al zag je overal Gods goedheid en genade opblinken. En genade is niet poeslief en soft. Genade is overweldigend.

3. Goed:

Wel 6 keer staat er: "En God zag, dat het goed was". Dia.
En de zevende keer staat er: "En God keek naar alles wat Hij gemaakt had en Hij zag dat het zeer goed was (1: 31)".
Wat betekent dat: "Het is goed"?
Betekent dat alleen maar: "Het werkt".
Zoals in een lampenfabriek?
Er is weer een lamp gemaakt en nu wordt die lamp getest: "Ja, de lamp doet het. Inspectie gepasseerd!".

Bedoelde God dat: "Ja, zon en maan hangen op hun plaats. Branden ze? Ja, ze doen het. Oké, dan is het is goed!".
Nee, er zit blijdschap in.
God vond het mooi. Hij genoot ervan.
Zoals wij kunnen genieten van een goed glas wijn: je drinkt ervan en je zet je glas op tafel en je zegt "Wat is deze wijn goed!".
Of je luistert naar muziek en je zegt: 'Wat is dit goed!'.
Je geniet er ook van.
Zo geniet God er ook van, dat alles wat Hij gemaakt heeft zo mooi is. Zo goed.
Het past allemaal bij Hem. Straalt zijn wezen uit. In de sterren, de dieren, in man en vrouw.
En omgekeerd mag alles wat hij gemaakt heeft delen in de luister en liefde van God.
We mogen meedoen in de grote dans.
Genesis 1 leert ons zingen van blijdschap.
Daarom grijpt de natuur ons ook zo vaak aan. Ontroert de natuur ons.

Want misschien zeg je: "Ik geloof niet in God of de schepping. Ik denk dat alles vanzelf is ontstaan door toeval en strijd. De blinde krachten van natuurlijke selectie, zoals Darwin al zei".
Maar hoe komt het dan, dat je zo ontroerd raakt, als je naar de bergen kijkt of mooie muziek hoort of luistert naar het ruizen van de zee? Als je de zon bloedrood ziet ondergaan of ademloos kijkt naar foto's van verre sterrenstelsels? Waarom ben je ontroerd als je kindje geboren wordt?
Waarom ben je zo ontroerd?
Omdat de natuur meer is dan blinde krachten en strijd. Meer dan materie.
Zonder woorden zingt de schepping over haar maker. En ze nodigt je uit om mee te zingen. Lief te hebben. Om mee te doen in de grote dans.

Hij zag dat het goed was.
Goed betekent hier ook "goed voor het doel dat God voor ogen had".
Zoals een koelkast goed is om voedsel te bewaren. Maar je kunt er niet mee skieën.
Zoals een vaatwasser goed is om je afwas te doen, maar je kunt er niet mee naar Spanje rijden op vakantie
Het was goed.

Maar dat wil niet zeggen, dat het allemaal vredig was. Dat dieren niet konden sterven. Het gaat ook over grote zeemonsters. En straks gaat de Here een tuin aanleggen, een door bergen ommuurde Hof van Eden in die eerste wereld. Het was goed voor Gods doel. Het was klaar: nu gaat God met de mens de geschiedenis in. We gaan nog veel meer van Hem zien!

4. Verlossing.

We zijn geschapen.

De schepping tekent de enorme kracht van God. En hoe meer wij weten, hoe meer we onder de indruk komen.

Dat wil ons ook vertrouwen geven.

Onze kosmos is niet donker en leeg. Het is geen chaos waarin sterren en mensen een keer uitdoven en verdwijnen in het niets.

Het heelal is niet leeg.

Het geeft ook hoop voor de chaos, die wij in dit leven kunnen ervaren. De dood. De zinloosheid.

God is Schepper van hemel en aarde.

Maar dan kan hij ook nieuw leven scheppen in de schoot van Maria.

Dan kan hij zijn Zoon, Jezus, ook nieuw leven geven en laten opstaan uit het graf.

Dan kan Hij ook een nieuwe schepping maken.

Dan kan hij mij nieuw maken!!!

Juist zijn schepping geeft ons hoop op verlossing.

Dat is heel mooi verwoord door de schrijver John Updike.

Dia.

Hij heeft een kort verhaal geschreven met de titel "Pigeon feathers".

Duivenveren.

Dat verhaal gaat over een jongen van zo'n 16 jaar, die erg bang is voor de dood.

Hij is doodsbenuwd, dat er na dit leven niets meer is.

Dat hij zal opgaan in het niets.

Tot hij op een dag een veer van een duif vindt.

Dia

Hij raapt de duivenveer op en ziet de schoonheid van die simpele grijze veer. Hij streelt de veer en voelt de zijden schoonheid.

Het vertelt hem, dat er een schepper is. Een eeuwige God.

En dat neemt zijn angst weg.

Amen.